

Ελληνικός Ολυμπισμός και Μεγάλη Ιδέα

Επιστήμες / Ιστορία

Βασίλειος Καϊμακάμης, Αναπλ. καθηγητής ΤΕΦΑΑ-ΑΠΘ

[Προηγούμενη δημοσίευση: <https://www.pemptousia.gr/?p=182688>]

Η Ελληνοκεντρική και «Μεγαλοϊδεατική» φιλοσοφία της Εκκλησίας εκφράζεται επίσης μέσα από τον αθλητισμό τους Ολυμπιακούς Αγώνες και την ένοπλη αντίσταση

Την ελληνοκεντρική-εθνική πολιτική ακολούθησε λίγο ή πολύ και η Εκκλησία με αποτέλεσμα, όπως σημειώνει η Κουλούρη[36] «..την υπαγωγή του εκκλησιαστικού στον εθνικό λόγο....και την αποδοχή τής προτεραιότητας των εθνικών, ελλαδοκεντρικών, συμφερόντων από τους ίδιους τους εκπροσώπους τής Εκκλησίας».

Οι απόψεις-θέσεις του Οικουμενικού Πατριάρχη Ιωακείμ Γ΄, του Γερμανού Καραβαγγέλη, του Χρυσοστόμου Σμύρνης και του Νεκτάριου Πενταπόλεως (τέλη 19^{ου} αρχές 20^{ου} αιώνα), για τον Ελληνοκεντρισμό, τους Αθλητικούς Συλλόγους, τη γυμναστική και τους Ολυμπιακούς Αγώνες είναι στους ειδικούς γνωστές. Να σημειωθεί ότι οι τρεις πρώτοι που έζησαν και έδρασαν στον τουρκοκρατούμενο Ελληνισμό ίδρυσαν πολυάριθμα σχολικά γυμναστήρια, πολιτιστικούς και αθλητικούς συλλόγους, ενώ διοργάνωσαν και αθλητικούς αγώνες. Πίστευαν δηλαδή, ότι όλα αυτά αποτελούν, μεταξύ άλλων, και μια άριστη παρακαταθήκη για την διεκδίκηση των εθνικών δικαίων και την πραγμάτωση της «Μεγάλης Ιδέας» [37]. Επίσης η επίσημη Εκκλησία, δια μέσω της Ιεράς Συνόδου, στήριξε την αναβίωση και τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων στο νεοελληνικό κράτος (1896, 1906, 2004)[38].

Τον Ελληνοκεντρισμό της Ελληνορθόδοξης Εκκλησίας και του κλήρου επισημαίνει και ο Γάλλος δημοσιογράφος, πολιτικός και διανοούμενος Γιώσεφ Ρενάκ[39]: « Η επίδραση του χριστιανισμού στο πνεύμα των κοινωνιών μας υπήρξε πάρα πολύ ισχυρή, και για τον χριστιανισμό τα συμφέροντα της πατρίδας υποτάσσονται πάντα στα συμφέροντα της πίστης. Στην Ελλάδα, δεν ισχύει τίποτε από αυτά, γιατί αν η ορθόδοξη θρησκεία υποσκέλιζε την ειδωλολατρία, το ειδωλολατρικό πνεύμα επιβίωσε της λατρείας των θεών, και είχε εξαιρετικά καλά διαμορφώσει τους ανθρώπους ώστε να μην χαθούν όλες οι μεγάλες αρχές του με την κατάρρευση του Ολύμπου. Επομένως, για τον αρχαίο Έλληνα, η πρώτη αρετή ήταν η αγάπη για

τη γενέθλια γη και, παρά τον χριστιανισμό, αυτή η αγάπη παρέμεινε η πρώτη αρετή των σύγχρονων Ελλήνων... Ξέρω καλά ότι σ' αυτό το ενθουσιαστικό, παράφορο, εγωιστικό πάθος, της εθνικής ματαιοδοξίας, μπορεί κανείς να βρει πολλές γελοίες πλευρές».

Πέρα από όλα αυτά είναι γνωστό ότι η προσφορά της Εκκλησίας και του κλήρου στην εθνεγερσία του 1821 υπήρξε καθοριστική σε όλα τα πεδία, για την έκβαση του αγώνα[40]. Σημαντική υπήρξε και η συμμετοχή στην επανάσταση του 1854, στην επανάσταση του Ολύμπου, το 1878 (από τα έξι ηγετικά στελέχη τα τρία ήταν κληρικοί), στον ατυχή πόλεμο του 1897 και κυρίως στο Μακεδονικό Αγώνα[41]. Μάλιστα ο Ελληνογάλλος δημοσιογράφος και διανοούμενος Σάρλ Μωρράς που βρέθηκε στη διάρκεια του πολέμου του 1897 στην Ελλάδα, μας πληροφορεί ότι, μεταξύ των εθελοντών που εκπαιδεύονταν στους πρόποδες του Λυκαβηττού για να πάνε στη συνέχεια στην πρώτη γραμμή ήταν «τρεις καλόγεροι πολεμιστές, ψηλά παλικάρια με ωραία κυματιστά μαλλιά»[42].

[Συνεχίζεται]

[36] Κουλούρη, ο.π., σσ. 80, 81.

[37] Καϊμακάμης Β., «Ο Άγιος Νεκτάριος ως εκφραστής της φυσικής αγωγής και του αθλητικού ιδεώδους». Γρηγόριος ο Παλαμάς, 532 (2010)13-31./ Πενταπόλεως Νεκτάριος, «Περί γυμναστικής» Ελληνισμός 4(1901)318-322./

Καϊμακάμης Β. «Θέσεις-απόψεις του Αγίου Χρυσοστόμου Σμύρνης για τη φυσική αγωγή και τον αθλητισμό. Προσφορά του Ιεράρχη στον αθλητισμό και τη φυσική αγωγή της Δράμας και της ευρύτερης περιοχής», Γρηγόριος ο Παλαμάς 90, 815 (2007)403-415./

Καϊμακάμης Β. «Προσφορά του Χρυσοστόμου Σμύρνης στη φυσική αγωγή και τον αθλητισμό της Σμύρνης», Ηπειρωτικό Ημερολόγιο, ΚΣΤ΄(2007)209-224.

[38] Καϊμακάμης Β. «Η στάση της ελληνικής εκκλησίας και του κλήρου στην αναβίωση και διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων που τελέστηκαν στο νεοελληνικό κράτος», Γρηγόριος ο Παλαμάς, τ.838(2011)67-84.

[39] Ρενάκ, Ζ., Η σύγχρονη Ελλάδα, στο: Ανταποκρίσεις από την Ελλάδα 1879-1897. εθνικές διεκδικήσεις, Ολυμπιακοί Αγώνες, καταστροφή του 97, εκδ. Ολκός, Αθήνα 1993, σσ. 43, 44.

[40] Γεωργαντζής Π., Οι αρχιερείς και το Εικοσιένα, Ξάνθη 1985, σ. 281./ Μεταλληνός Γ., «Η συμμετοχή του ράσου εις την επανάσταση του '21» εφημ.

«Ορθόδοξος Τύπος», 24-3-06 και 31-3-06.

[41] Εγκυκλοπαίδεια, Πάπυρος Λαρούς Μπριτάννικα Τομ. 15, σ. 424)./ Σκουλάτος Β., Δημακόπουλος Ν., Κόνδης Σ. Ιστορία, Νεότερη και σύγχρονη, (1789-1909), Αθήνα ΟΕΔΒ, χ.χ., σ. 290./ Εγκυκλοπαίδεια, Ιστορία Ελληνικού Έθνους τομ. ΙΓ, σ. 264.

[42] Μωρράς Σ., Τέταρτη επιστολή, στο: Ανταποκρίσεις από την Ελλάδα 1879-1897. εθνικές διεκδικήσεις, Ολυμπιακοί Αγώνες, καταστροφή του 97, εκδ. Ολκός, Αθήνα 1993, σ. 114.

<http://bit.ly/2G2A5ku>